

نظام بین الملل در سال ۲۰۲۵ چه دورنمایی را نشان می دهد؟

ژئوپلیتیک سال جدید

چشم انداز

علیرضا حجتی روزنامه نگار

رئیس جمهوری فرانسه در دهه ۶۰ و ۷۰ میلادی، خواستار اتحاد رویکردی بود که استقلال اروپا نسبت به تصمیمات یکجانبه ایالات متحده حفظ شود.

اگر چه دورنمایی از پایان جنگ اوکراین در سال پیش رو مشاهده می شود اما برای غرب این اتفاق یک دستاورد محسوب نمی شود. خاتمه جنگ طبق آنچه از زاویه دید رئیس جمهوری آینده امریکا دیده می شود تثبیت آنچه ولادیمیر پوتین روی زمین حاصل کرده است در ازای عضویت کی یف در ناتو خواهد بود. ناتویی که در برابر روسیه قرار نیست چتر حمایتی امریکا را بالای سر خود داشته باشد عضویت اوکراین برایش تقریباً هیچ معنایی نخواهد داشت.

به این باید ضعف سیستماتیک سیاسی در ستون های اتحادیه اروپا را اضافه کرد. اوضاع آشفته بریتانیا، آلمان و فرانسه تقریباً بی سابقه بوده است. با انحلال دولت در فرانسه و آلمان بحران رهبری در سراسر اروپا در زمان تشدید چالش های اقتصادی و امنیتی عمیق تر شده است. دولت فرانسه اوایل ماه دسامبر سقوط کرد و اکنون بزرگترین پیروزی شان از زمان مارگارت تاچر به انتخابات اوایل سال آینده، در دست یک دولت موقت خواهد بود.

نیویورک تایمز می نویسد: «آلمان و فرانسه هر دو در بحث هایی در مورد بهترین راه برای احیای اقتصادهای درگیر خود و پر کردن شکاف های اجتماعی رو به رشد غرق شده اند. آنها در حال آماده شدن برای شروع دوره جدید ریاست جمهوری ترامپ هستند که تهدید به جنگ تجاری و پایان تهدید ایالات متحده

به ناتو کرده که امنیت اروپا را برای ۷۵ سال تضمین کرده است.»

اما نوتل مکترون رئیس جمهوری فرانسه

فرانسه را به عنوان یک قدرت جهانی و متحد اروپا

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

نخست وزیر انگلیس در مورد برنامه های دولتش با یک ارزیابی تاریک از وضعیت مالی این کشور مواجه است. استارمر هشدار داد: شرایط کنونی اقتصاد ما در وضعیت سختی قرار دارد و اوضاع پیش از بهبودی بدتر خواهد شد.

تداوم سرخوردگی سال گذشته رأی دهندگان در بیش از ۶۰ کشور که بیش از ۴۰ درصد از جمعیت کره زمین را تشکیل می دهند، به پای صندوق های رأی رفتند. نتایج انتخابات در سراسر جهان می گوید که سال ۲۰۲۴ سال سرخوردگی سیاسی بود. سال ۲۰۲۵ هم احتمالاً درمانی برای این سرخوردگی جمعی نخواهد داشت.

بازترین نمونه این ناراضیاتی، انتخابات ریاست جمهوری امریکا بود. دونالد ترامپ پس از چهار سال حکومت دموکرات ها، دوباره کاخ سفید را به دست آورد و در بریتانیا، دولت یک تغییر تاریخی در جهت مخالف را تجربه کرد. حزب کارگر اکثریت قاطع پارلمان را به دست آورد و به ۱۴ سال حکومت حزب محافظه کار پایان داد. آنها از بزرگترین پیروزی شان از زمان مارگارت تاچر به بزرگترین شکست شان در تاریخ ۲۰۰ ساله خود رسیدند و اکنون کوچکترین اقلیت خود را در پارلمان دارند. حتی ائتلاف تحت رهبری حزب لیبرال دموکرات ژاین - حزبی که تقریباً در تمام دوران پس از جنگ جهانی دوم قدرت را در دست داشت - اکثریت پارلمانی خود را نیز از دست داد.

فاران پالیسی در توضیح این فرآیند

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

غزه پایان خواهد داد اما مشخص نیست او نتایج خواهد داشت (که اکنون جسورتر شده و اهرم هایی برای درگیر کردن امریکا در تنش های فزاینده خاورمیانه را دارد) چگونه وادار به صلح خواهد کرد. آتش بس در جنوب لبنان همچنان شکننده است و تازه اگر همه این بحران ها خاتمه یابدو اتفاقات سوریه منجر به تشکیل دولت نشود آنگاه در خاورمیانه، تنش به نقطه اول باز می گردد. خاورمیانه به سوی آرامش گام خواهد برداشت یا آنطور که فرید زکریا معتقد است به انقلاب های ۱۸۴۸ اروپا شبیه خواهد شد؟

زمانی که سراسر اروپا درگیر انقلابات جهانی شد. زکریا می گوید: تاریخ تکرار نمی شود، اما گاهی شبیه به هم است. چیزی در اینجا وجود دارد که مرئی بیشتر به یاد ۱۸۴۸ می اندازد تا ۱۹۸۹. در سال ۱۸۴۸، یک انقلاب بزرگ لیبرال در سراسر اروپا رخ داد. اما تا سال ۱۸۵۱، سه سال بعد، تمام رژیم های محافظه کار، ارتجاعی و اقتدارگرا قدرت را در دست گرفتند. نیروهای لیبرال را سرکوب کردند و انقلاب ها شکست خوردند.»

جنبش های اجتماعی و شهروندی جهانی

تا سال ۲۰۲۵، تأثیر جنبش های اجتماعی همچنان به بازتعریف سیاست جهانی ادامه خواهد داد. جنبش هایی که به دنبال حقوق بشر، برابری جنسیتی، عدالت نژادی و برابری اقتصادی هستند در شکل دهی به سیاست های ملی و روابط بین المللی اهمیت بیشتری پیدا خواهند کرد. در عین حال، ملی گرایی و پوپولیسم فزاینده در برخی کشورها ممکن است در برابر این جنبش های جهانی مقاومت کند و دینامیک تنش آمیزی ایجاد کند. توانایی دولت ها در تعادل بخشیدن به این نیروهای متقابل، چالشی کلیدی برای رهبران سیاسی در سال ۲۰۲۵ خواهد بود. سال نوی میلادی از بسیاری جهات نقطه عطفی برای احیای راست افراطی خواهد بود. دولت ترامپ احزاب راست افراطی در سراسر جهان را جسورتر خواهد کرد، در شرایطی که «جنگ تجاری» او هم تهدید به ایجاد یک شوک جهانی در روند جهانی سازی می کند.

خاورمیانه: منطقه ای سرشار از بی ثباتی

خاورمیانه همچنان در سال ۲۰۲۵ از روند یک بازسازی ژئوپلیتیک که بعد از هفت اکتبر حاصل شد، تبعیت خواهد کرد. ترامپ اگر چه قول داده است که تا زمان مراسم تحلیف خود به جنگ

می نویسد: مردم احساس می کنند که در میانه این حس جهانی از ناامنی و اضطراب، باید همه چیز را تغییر دهند. همه اینها به طرز چشمگیری با بحران کووید-۱۹ تشدید شد. از جمله تورم، اختلال در زنجیره تأمین و تغییرات در حوزه کار. تمام این موارد منجر به احساس عمیق سرخوردگی نسبت به کارساز نبودن روند کنونی شده است.

با آشفته گی های ژئوپلیتیکی، اقتصادی و سیاسی، پیش بینی آینده مبهم به نظر می رسد. اما با آماده شدن دونالد ترامپ برای بازگشت به کاخ سفید در سال ۲۰۲۵، یک نکته را می توان با اطمینان گفت: مسیری پر فراز و نشیب در راه است

امریکای ترامپ جان ایکنبری نظریه پرداز برجسته روابط بین الملل از دانشگاه پرینستون می گوید: «یک دولت تجدیدنظرطلب در امریکا برای به چالش کشیدن نظم بین المللی لیبرال وارد صحنه شده است. این ایالات متحده است جهان آزاد است.»

پیروزی در انتخابات پنجم نوامبر به ترامپ و نتاج او از میان آوار اتفاقاتی که از اتهامات کفیری تا ترور او صورت گرفت، سرمایه سیاسی لازم برای پرداختن به منابع نارضایتی های داخلی و خارجی امریکایی ها را داده است. به گفته خود ترامپ، او آماده است تا مرزهای قدرت ریاست جمهوری و قانون در امریکا را به چالش بکشد. ترامپ نامی را هم برای بازگشت شگفت انگیز خود انتخاب کرده است. او به مجله تایم می گوید. «من آن را «روز خشم» خواهد کرد. با این حال، قاطعیت نامیدم. ما عصب کشور را تحریک کردیم.»

چین ۲۰۲۵

چین تلاش می کند جایگاه خود را به عنوان یک ابرقدرت، هم از نظر اقتصادی و هم از نظر نظامی تثبیت کند. با پیشرفت های مستمر در فناوری و حوزه های در زمینه های

جهان در سال ۲۰۲۴ چگونه گذشت؟

بی نظمی در جهان، جنگ و ترور در خاورمیانه

- در روز ۱۹ مه سال ۲۰۲۴ ابراهیم رئیسی، رئیس جمهوری ایران به همراه حسین امیرعبدالللهیان، وزیر امور خارجه و هیات همراه در ساحه سقوط هلی کوپتر به شهادت رسیدند.
- نازاندرا مودی «نخست وزیر هند به طور رسمی به عنوان رهبر ائتلاف «اتحاد ملی دموکراتیک» انتخاب شد و برای سومین بار به عنوان نخست وزیر هند، سوگند خورد.
- مسعود پرتشکیان در ماه جولای سال ۲۰۲۴ (۱۵ تیر ۱۴۰۳) پس از دو دور رقابت انتخاباتی، به ریاست جمهوری اسلامی ایران رسید.
- در همین ماه شیخ حسینبه ماجد، نخست وزیر بنگلادش، در بحبوحه اعتراضات گسترده ضد دولتی از کشور فرار کرد. چند روز بعد، محمد یونس، برنده جایزه نوبل، رهبر موقت کشور شد.
- یون سوک یول، رئیس جمهوری کره جنوبی، در ۳ دسامبر ۲۰۲۴ طی یک سخنرانی آخر شب که به صورت زنده از شبکه تلویزیونی وای تی ان پخش شد، حکومت نظامی اعلام کرد که با مخالفت پارلمان مواجه و منجر به استیضاح او شد.
- گروه های مسلح تحت حمایت ترکیه در روز ۸ دسامبر (۱۸ آذر) پس از حمله به حلب و سایر شهرهای سوریه، وارد شهر دمشق شدند و سرزکونی نظام سیاسی سوریه را اعلام کردند.

ایرانی

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

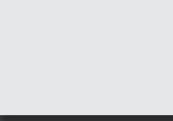
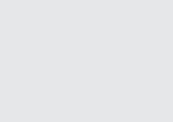
توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

توضیح می دهد که ناتو

خاورمیانه

- رژیم صهیونیستی در اوایل ژانویه سال ۲۰۲۴ صالح العاروری، معاون سابق رئیس دفتر سیاسی حماس را در بیروت ترور کرد. بنیامین نتانیاهاو، نخست وزیر رژیم صهیونیستی، در اوایل ماه فوریه ۲۰۲۴ طرح آغاز حمله زمینی به رفح اعلام کرد.
- در ماه آوریل جمهوری اسلامی ایران در عملیات «عده صادق» با صدها موشک و پهباد به اسرائیل حمله کرد. این اولین روبرویی نظامی ایران و رژیم صهیونیستی بود.
- روز ۲۷ سپتامبر سال ۲۰۲۴ اسرائیل با استفاده از ۸۰ تا ۸۵ بمب سنگرشکن یک با دو تنی ساخت امریکا، مقر حزب الله را بمباران کرد. در نتیجه این بمباران، سید حسن نصرالله دبیرکل حزب الله لبنان و جمعی از فرماندهان ارشد مقاومت به شهادت رسیدند.
- یکم ماه اکتبر، ایران با دهها موشک پایگاه های نظامی در اراضی اشغالی را در پاسخ به ترور دبیرکل حزب الله و شهید عباس نیلفروشان هدف قرار داد.
- سوم اکتبر ارتش اشغالگر همچنین در حمله هوایی به پناهگاه زیرزمینی در ضاحیه جنوبی واقع در بیروت، سید هاشم صفی الدین جانشین سید حسن نصرالله را به شهادت رساند.
- ۱۷ اکتبر یحیی سنوار رهبر حماس در یک درگیری مسلحانه در رفح به شهادت رسید.
- ۲۶ اکتبر ۲۰۲۴، رژیم صهیونیستی مدعی شد طی حمله ای هوایی چند پایگاه نظامی در ایران را هدف قرار داده است.
- ۲۱ نوامبر «دیوان کفیری بین المللی» مستقر در لاهه حکم بازداشت «بنیامین نتانیاهاو» نخست وزیر رژیم صهیونیستی و «یوآ گالات» وزیر جنگ سابق این رژیم را به جرم «ارتکاب جنایات جنگی در غزه» صادر کرد.
- ۲۶ نوامبر رئیس جمهوری امریکا جو بایدن و اما نوتل مکترون، آتش بس ۶۰ روزه میان رژیم صهیونیستی و لبنان را اعلام کردند.

اروپا

- روز سه شنبه ۷ مه ولادیمیر پوتین در آیینی در کاخ کرملین برای پنجمین بار به عنوان رئیس جمهوری روسیه سوگند یاد کرد.
- در ماه ژوئن حدود ۳۶۰ میلیون نفر از ۲۱ کشور قاره سبز برای اولین بار پس از خروج انگلیس از اتحادیه اروپا، پای صندوق های رأی انتخابات پارلمان اروپا رفتند.
- انتخابات زود هنگام قانونگذاری برای انتخاب همه ۵۷۷ نماینده هفدهمین مجمع ملی جمهوری پنجم فرانسه طی دو دوره در ۳۰ ژوئن و ۷ ژوئیه ۲۰۲۴ برگزار شد که در دور اول جریان راست رادیکال به رهبری مارین لوپن و جردن باردا بیشترین آرا را کسب کردند، ولی دور دوم این انتخابات با پیروزی ائتلاف گروه های چپ گرا به پایان رسید.
- در ماه جولای، کراساتمر، رهبر حزب کارگر، به جای ریثی سوناک محافظه کار، نخست وزیر انگلیس شد.
- در ماه اوت، نیروهای مسلح اوکراین به استان کورسک روسیه حمله و این منطقه را تصرف کردند.
- اولین حمله اوکراین با موشک های دوربرد «اتاکمز» به عمق خاک روسیه پس از چراغ سبز واشنگتن در ماه نوامبر صورت گرفت.
- روسیه در پاسخ به حمله موشکی اوکراین با موشک های دوربرد غربی، در اقدامی بی سابقه با یک موشک بالستیک قاره پیما که از منطقه آستاراخان شلیک شد، شهر دنیپرو در اوکراین را هدف قرار داد.
- در ماه دسامبر، دولت میشل بارنیه، نخست وزیر فرانسه، پس از رأی گیری در جلسه استیضاح با تصمیم اکثریت نمایندگان پارلمان سقوط کرد.
- فرانک والتر اشتاین مایر، رئیس جمهوری آلمان روز ۲۷ دسامبر اعلام کرد که با درخواست اولاف شولتز، صدراعظم آلمان برای انحلال پارلمان موافقت کرده و تاریخ ۲۳ فوریه (۵ اسفند) را به عنوان تاریخ برگزاری انتخابات جدید تعیین کرده است.

